

II S 270/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Stępińska (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Anna Koźlińska

SR (del.) Anna Kruszewska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi G. J. i M. J.

przy udziale Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki

w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty

w Krakowie, w sprawie do sygn. akt I Ns 141/14/N

postanawia: 1. stwierdzić przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, w sprawie do sygn. akt I Ns 141/14/N;

2. przyznać od Skarbu Państwa-Sądowi Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżących: G. J. i M. J. kwoty po 2.500,00 zł (dwa tysiące pięćset złotych);

3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;

4. polecić Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie wyznaczenie w ciągu tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia terminu rozprawy;

5. nakazać Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie zwrócić na rzecz G. J. kwotę 100,00 zł (sto złotych) uiszczoną tytułem opłaty sądowej od skargi;

6. nakazać Skarbowi Państwa-Sądowi Okręgowemu w Krakowie zwrócić na rzecz M. J. kwotę 100,00 zł (sto złotych) uiszczoną tytułem opłaty sądowej od skargi.

SSO Anna Koźlińska SSO Renata Stępińska SSR (del.) Anna Kruszewska

UZASADNIENIE

Skarżący domagali się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie I Ns 141/14/N, przyznania na rzecz każdego z nich kwoty 5.000 zł, wydania Sądowi Rejonowemu zalecenia podjęcia czynności prowadzących bezpośrednio do merytorycznego rozpoznania sprawy – wyznaczenie terminu rozprawy.

W uzasadnieniu skarżący zarzucili przewlekłość postępowania w sprawie o dział spadku i podział majątku wspólnego, która w ich przekonaniu trwała 12 miesięcy w ciągu których Sąd nie podjął czynności koniecznych do rozpoznania sprawy, tj. nie skierował odezwy do biegłego sądowego.

Swój udział w postępowaniu zgłosił Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, który wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona co do zasady.

W zakresie rozpoznania skargi w sprawie o sygn. akt I Ns 141/14/N Sąd Okręgowy na podstawie analizy akt sprawy ustalił następującą sekwencję czynności procesowych:

- sprawa została wniesiona w dniu 21 stycznia 2014 r., w dniu 14 lutego 2014 r. zostały podjęte pierwsze czynności w sprawie,

- w dniu 15 lipca 2014 r. Sędzia Referent wyznaczył termin rozprawy - na dzień 25 listopada 2014 r., na który wezwał strony do osobistego stawiennictwa, pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania oraz zarządził doręczenie uczestnikowi odpisu wniosku i zobowiązał go do złożenia w terminie 2 tygodni odpowiedzi na wniosek (k.19),

- w dniu 18 sierpnia 2014 r. wpłynęła do Sądu odpowiedź na wniosek, w której zgłoszone zostały m. in. osobowe wnioski dowodowe (k. 34),

- na rozprawie w dniu 25 listopada 2014 r. przesłuchane zostały strony, Sąd określił też ostateczny termin do składania wniosków dowodowych. Rozprawa odroczone została z terminem na piśmie (k. 62). W określonym terminie zgłoszone zostały kolejne wnioski dowodowe, w tym z zeznań dalszych świadków (pismo pełnomocnika wnioskodawców z dnia 8 grudnia 2014 r. (k.68) i pełnomocnika uczestnika z dnia 9 grudnia 2014 r. (k. 87)),

- w dniu 10 marca 2015 r. nastąpiła zmiana sędziego referenta - sprawę przydzielono do referatu SSR Renaty Masły-Macioszek (k. 95). Tego samego dnia wyznaczony został termin rozprawy na dzień 24 kwietnia 2015 r., na który wezwany został jeden z zawnioskowanych świadków (k. 96),

- kolejny termin rozprawy wyznaczony został na dzień 11 czerwca 2015 r. i na termin ten wezwani zostali kolejni świadkowie. Jednocześnie Sąd zwrócił się o wypożyczenie akt sprawy postępowania karnego i akt sprawy o nakazanie wypłacania wynagrodzenia do rąk współmałżonka (k. 100-101),

- na rozprawie w dniu 11 czerwca 2015 r. przesłuchani zostali wezwani świadkowie, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego i odroczył rozprawę z terminem na piśmie, zakreślając równocześnie pełnomocnikowi wnioskodawców dwutygodniowy termin do sprecyzowania tezy dowodowej, na którą ma być dopuszczony dowód z opinii biegłego pod rygorem sporządzenia opinii zgodnie z dotychczasowym wnioskiem (k. 108-110),

- pismo pełnomocnika wnioskodawców precyzujące tezę dowodową wpłynęło do tut. Sądu w dniu 29 czerwca 2015 r. (k. 125,126),

- w dniu 16 lipca 2015 r. dołączony został dowód uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego (k. 129),

- od 20 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r. oraz od 13 sierpnia 2015 r. do 4 września 2015 r. Sędzia Referent przebywał na urlopie wypoczynkowym,

- w dniu 20 maja 2016 r. wydane zostało postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny i szacowania nieruchomości (k. 137),

- biegły pobrał akta w dniu 07 czerwca 2016 r. (k.145), w dniu 03 sierpnia 2016 r. zwrócił się do Sądu z wnioskiem o przedłużenie terminu sporządzenia opinii (k. 148),

- biegły złożył opinię w dniu 22 sierpnia 2016 r. (k. 149), następnie zarządzeniem z dnia 5 września 2016 r. została ona doręczona stronom, zakreślając im jednocześnie termin dwóch tygodni do złożenia ewentualnych zarzutów (k. 226),

- w dniu 28 września 2016 r. Sąd wydał postanowienie w przedmiocie przyznania biegłemu wynagrodzenia (k. 228).

Analiza akt sprawy I Ns 141/14/N prowadzi do wniosku, że w sprawie tej doszło do przewlekłości postępowania.

Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2016.1259 t. j.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia.

Przepis art. 2 ust. 2 cytowanej ustawy nakazuje, by dla stwierdzenia, czy doszło do przewlekłości postępowania w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie podkreśla się, że o przewlekłości postępowania decyduje ocena całego okresu podejmowania czynności przez dany sąd (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2010 r., III SPP 6/10). W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wyraził godne aprobaty stanowisko, że przewlekłość zachodzi wtedy, gdy okres ten przekracza rozsądne granice, przy uwzględnieniu terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez sąd, charakteru sprawy, stopnia faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenia dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowania się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Wynik analizy postępowania Sądu Rejonowego z uwzględnieniem kryteriów wymienionych w art. 2 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, że w toku procesu doszło do uchybień, prowadzących do naruszenia prawa powoda do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w rozumieniu art. 2 ust. 1 cytowanej ustawy. Skutkiem tych uchybień jest opóźnienie w merytorycznym rozpoznaniu sprawy.

Analiza poszczególnych czynności podjętych w toku niniejszego postępowania wskazuje, że w pierwszym okresie postępowania czynności w sprawie były podejmowane w miarę regularnie. Natomiast bez wątpliwości w okresie od 16 lipca 2015 r. do 20 maja 2016 r. w aktach faktycznie nie podjęto żadnych czynności i nie może tego usprawiedliwiać fakt, że akta niniejszej sprawy zostały przypadkowo podpięte do innych. Nie ulega wątpliwości, że okres w jakim akta pozostawały spięte z innymi (10 miesięcy) uprawniał już Sąd do wszczęcia procedury odtworzenia akt, jeśli ich poszukiwanie nie przyniosło rezultatu. Uczestnik niniejszego postępowania – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie w odpowiedzi na skargę nie powołał się na powyższą okoliczność, domniemywać zatem można, że procedura taka nie została wszczęta, a w aktach faktycznie przez okres 10 miesięcy nie podjęto żadnych czynności.

Ponieważ skarga odniosła zamierzony skutek, przyznanie skarżącym odpowiedniej kwoty od Skarbu Państwa jest uzasadnione. Określając wysokość kwoty, Sąd uwzględnił rodzaj i ciężar popełnionych uchybień oraz rozmiar dolegliwości spowodowany opieszałością sądu. Na wysokość przyznanej kwoty miała wpływ również okoliczność, jak długo trwała przewlekłość postępowania. W ocenie Sądu Okręgowego, kwoty po 2.500,00 zł przyznane na rzecz każdego ze skarżących są adekwatne do stwierdzonego stopnia przewlekłości postępowania. Zasadne okazało się również żądanie skarżących - wydania Sądowi Rejonowemu zalecenia wyznaczenie terminu rozprawy. Podnieść w

tym miejscu należy, iż Sąd Rejonowy powinien już wyznaczyć termin kolejnej rozprawy w dniu 5 września 2016 r., kiedy polecił doręczyć odpis opinii stronom, pozostawiając im możliwość zgłaszania zarzutów. Ewentualne zarzuty zgłoszone przez strony nie stoją na przeszkodzie jednoczesnemu wyznaczeniu terminu. Jeśli bowiem takie zarzuty wpłyną, Sąd może wezwać na termin biegłego, który merytorycznie się do nich wówczas odniesie. Należy również mieć na uwadze, że termin do zgłaszania zarzutów Sąd oznaczył na dwa tygodnie, a rozprawy przeważnie wyznaczane są z co najmniej 3 miesięcznym wyprzedzeniem. Zatem powyższe nie stało również na przeszkodzie, by ewentualne zarzuty zostały przesłane biegłemu i ten na piśmie do nich się odniósł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 2 cytowanej ustawy uwzględnił skargę i stwierdził przewlekłość postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie.

Natomiast na podstawie art. 12 ust. 4 ww. ustawy przyznał skarżącym kwoty po 2.500,00 zł oraz polecił Sądowi Rejonowemu wyznaczenie terminu rozprawy.

Na podstawie art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy oddalił skargę w pozostałym zakresie, a na podstawie art. 17 ust. 3 ww. ustawy, zwrócił skarżącym uiszczoną opłatę od skargi w łącznej kwocie 200,00 zł.